

фактором підвищення результативності, що переконливо доведено фахівцями на прикладі вивчення особистісних особливостей найбільш відомих і титулованих спортсменів світу.

Література. 1. *Височіна Н. Л.* Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті : Монографія. Київ: Центр учбової літератури. 2017. С. 384. 2. *Височіна Н. Л.* Влияние волевых качеств личности на эффективность соревновательной деятельности в разных видах спорта. Спортивный вiсник Придніпров'я. 2017. № 11(20). С. 50–53. 3. *Козина Ж., Ермаков С., Цеслицка М.* Теоретико-методические основы индивидуального подхода в спорте. Быдгощ. 2014. С. 396. 4. *Платонов В. Н.* Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : Учебник для тренеров: в 2 кн. Киев: Олимпийская література. 2015. Кн. 1. С. 680. 5. *Bass B. M., Bass R.* The Bass Handbook of Leadership. Theory, Research, and Managerial Applications. 4th edition. New York: Free Press. 2008. P. 2367.

Войда А. А.

м. Харків, Україна

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАСОБАМИ СПОРТИВНОЇ АЕРОБІКИ СЕРЕД СТУДЕНТОК НТУ «ХПІ»

Мистецтво управління змінюється дуже стрімко, бо змінюються умови, середовище його впливу. З того моменту, як слово «зміни» стало ключовим у сучасному світі, керівникам все частіше доводиться виконувати функції лідерів. Кожного року виникають нові умови становлення особистості як лідера. І в цьому нове лідерство докорінно відрізняється від попереднього.

Лідерський потенціал є соціально-психологічною властивістю особистості, яка відображує здатність індивіда до успішного здійснення лідерства.

Автором було проаналізовано спеціальну літературу, яка допомагає зрозуміти, які риси необхідно людині розвивати в собі для того, щоб суспільство почало сприймати її як лідера. На основі цього

аналізу було зроблено висновок, що сучасний лідер має містити певні якісні характеристики, які властиві будуть лише йому, як керівнику:

- бути керівником – маючи здатність керувати своїми працівниками, долаючи всі можливі труднощі та вирішуючи проблеми, що приходять разом із владою та відповідальністю;

- бути послідовним у прийнятті управлінських рішень та здатним налагоджувати й підтримувати систему відносин із рівними собі людьми;

- бути стресостійким та вміти розв'язувати конфлікти, будучи посередником між конфліктуючими сторонами, урегульовуючи можливі неприємності;

- розподіляти ресурси в організації – здатність до знаходження потрібної альтернативи в обмежений термін часу та недоступності інших видів ресурсів;

- бути інноватором, йдучи на виправданий ризик;

- бути самокритичним та здатним до самоаналізу своїх лідерських якостей та виявляти можливі їх недоліки.

Існує багато умов розвитку лідерського потенціалу особистості. Незмінно спорт залишається однією з них. Систематичні заняття фізкультурою та спортом у цілому дозволяють людині підготуватися до життя, загартовують її тіло й здоров'я, сприяють всебічному гармонійному розвитку, вихованню моральних та фізичних якостей, необхідних фахівцям. Автором було розглянуто такий вид спорту, як спортивна аеробіка серед студенток НТУ «ХПІ».

Автор провів спостереження за контрольною групою студенток (10 осіб), які займаються спортивною аеробікою. На заняттях студентки мали змогу загартувати волю й характер, вдосконалити вміння управляти собою, швидко і правильно орієнтуватися у різноманітних складних ситуаціях та, як наслідок, стати лідерами групи. Саме такою повинна бути сучасна людина.

На початку спостереження лідерські якості були помітними тільки у 3-х студенток з 10-ти. Вони мали виражені риси бажання управляти групою, допомагати тренеру, вносили свої ідеї щодо інноваційності проведення занять.

Під час спостереження кожній студентці було надано завдання: підготуватися та по черзі провести спортивне заняття з елементами нової хореографії для своїх колег.

Протягом тренувань автор усвідомив, як виявляються лідерські риси характеру студенток. Вони своєчасно приймають рішення, з розумом ризикують або утримуються від ризику. Наприкінці експерименту лідерські риси характеру почати виявлятися ще серед трьох дівчат, а у попередніх дівчат вони посилюються. Це свідчить про те, що особливий підхід, а саме правильна постановка завдань під час проведення тренувань зі спортивної аеробіки, цілком може виховати лідера в особистості. Таким чином, тренування зі спортивної аеробіки є поштовхом до реалізації лідерського потенціалу молодих дівчат.

У висновку слід зазначити, що формування особистості як лідера завдяки засобам спортивної аеробіки можна виконати за умов реалізації їх мотивів і цінностей. Саме таким було поставлене перед контрольною групою студенток завдання.

Література. 1. *Науменко О. С.* Лідерство як соціально-філософська проблема. Альманах. Філософські проблеми гуманітарних наук. 2010. №16. С. 83–87. 2. *Тіняков А. О.* Психолого-педагогічний потенціал фізичної культури і спорту у вихованні навичок лідерства студентів вищих навчальних закладів. Теорія і практика управління соціальними системами: наук.-практ.журнал. Харків: НТУ «ХПІ». 2016. С. 100–114. 3. *Salminen, Linkkonen.* The Convergent and Discriminant Validity of the coaches Version of the Leadership scale for Sports. International Journal of Sport Psychology. 1994. № 1. P. 119–127.

*Тіняков А. О., Ковал М.
м. Харків, Україна
Beijing, China*

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Suzhou International Academy, Beijing Foreign Studies University

ОСНОВИ ХАРИЗМАТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА ТРЕНЕРІВ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ БАСКЕТБОЛЬНИХ КОМАНД

Як засвідчує практика, реальний шлях людини у спортивну тренерську діяльність досить різноманітний, часто дуже непростий (а